[2024] 8 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 885: 2024 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ 647

ਸਲਾਮ ਸਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ

ਬਨਾਮ

ਇੰਫਾਲ ਅਤੇ ਐਨਆਰ ਵਿਖੇ ਮਨੀਪੁਰ ਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ

(ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) ਨੰ.294/2015)

22 ਅਗਸਤ 2024

[ਰਿਸ਼ੀਕੇਸ਼ ਰਾਏ, ਸੁਧਾਂਸ਼ੂ ਧੂਲੀਆ ਅਤੇ ਐੱਸ.ਵੀ.ਐੱਨ. ਭੱਟੀ, ਜੇਜੇ.]

ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਮੁੱਦਾ

ਕੀ ਫੁਲ ਕੋਰਟ (ਹਾਈ ਕੋਰਟ) ਦੇ ਇੱਕ ਮਤੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਇੰਟਰਵਿਊ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਅੰਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਕੇ, ਧਾਰਾ 234/309 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਵਿਧਾਨਕ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਓਵਰਰਾਈਡ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ; ਕੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਹੈੱਡਨੋਟਸ

ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਸਰਵਿਸ - ਮਨੀਪੁਰ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਸਰਵਿਸ ਰੂਲਜ਼, 2005-ਇੰਟਰਵਿਊ ਟੈਸਟ ਤੋਂ ਠੀਕ ਪਹਿਲਾਂ, 12.01.2015 ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਫੁੱਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵੀਵਾ-ਵੋਸ ਇਮਤਿਹਾਨ ਲਈ ਕਟ-ਆਫ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ 40% ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਕੇਸ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਉਸ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਸੂਚਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ-ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਜਿਸ ਨੇ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ 58 ਅੰਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 58 ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਖੰਡ, 40% ਦੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਬੈਂਚਮਾਰਕ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਅਸਫਲ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ - ਸ਼ੁੱਧਤਾ:

ਫੈਸਲਾ: ਐਮਜੇਐਸ ਨਿਯਮ 2005 ਦੀ ਗੈਰ-ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਅਨੁਸੂਚੀ 'ਬੀ' ਲਿਖਤੀ ਅਤੇ ਵਿਵਾ-ਵੋਸ ਇਮਤਿਹਾਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਤੇ ਗਰੇਡਿੰਗ ਦੇ ਢੰਗ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ-40% ਤੋਂ ਘੱਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ੀਰੋ ਗ੍ਰੇਡ ਮੁੱਲ ਦੇ ਨਾਲ 'F' ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ-ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਪ ਧਾਰਾ (iv) ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਕੇਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅੰਤਮ ਮੁੱਲ ਦੀ ਚੋਣ ਦੁਆਰਾ ਸੂਚੀਬੱਧ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਲਿਖਤੀ ਇਮਤਿਹਾਨ ਅਤੇ ਵੀਵਾ-ਵੋਸ ਇਮਤਿਹਾਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਐਮਜੇਐਸ ਨਿਯਮ 2005 09.03.2016 ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਮੌਜੂਦਾ ਭਰਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਿਸਦੇ ਤਹਿਤ, ਵੀਵਾ-ਵੋਇਸ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ 40% ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਯੋਗਤਾ ਅੰਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ - ਇਹ ਵੀ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਰੂਮਮਿਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਵਾਈਵਾ-ਵੋਸ ਖੰਡ ਵਿੱਚ 40% ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅੰਕ ਕੇਵਲ 12.01.2015 ਨੂੰ ਫੁੱਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਮਤੇ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ-ਜੇਕਰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਤੇ ਚੋਣ ਅਣਸੋਧਿਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੁੰਦੀ, ਤਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਸੰਯੁਕਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਿਖਤੀ ਤੌਰ' ਤੇ ਇੰਟਰਵਿਊ ਅਤੇ 6% ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਤੀ ਇੰਟਰਵਿਊ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ

ਅਸਫ਼ਲ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ - ਐਮਜੇਐਸ ਨਿਯਮ 2005 ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਭਰਤੀ ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਵਿਵਾ-ਵੋਸ ਇਮਤਿਹਾਨ ਲਈ ਕੋਈ ਕੱਟ-ਆਫ ਅੰਕ ਜਾਂ ਪਾਸ ਅੰਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ - 09.03 ਤੋਂ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮੁੜ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਭਾਗ ਲਿਆ - ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਣਸੋਧਿਤ ਨਿਯਮ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਐਸਸੀ/ਐਸਟੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਕੱਟ-ਆਫ 50% ਹੋਵੇਗਾ - ਹਾਲਾਂਕਿ ਇੰਟਰਵਿਊ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਅੰਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਮਨਮਾਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਚੋਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ 'ਤੇ ਹੈ, ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਐਮਜੇਜੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਅਣ-ਸੋਧਿਆ ਹੋਇਆ, ਐੱਮ.ਜੇ. ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਅਤੇ ਵੀਵਾ-ਵੋਸ ਟੈਸਟ- ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮਤੇ ਰਾਹੀਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਕੱਟ-ਆਫ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸੱਚਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਵਿਧਾਨਕ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਓਵਰਰਾਈਡ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ - ਇੰਟਰਵਿਊ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਅੰਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਰੈਜ਼ੋਲਿਊਸ਼ਨ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ - ਵਿਧਾਨਕ ਨਿਯਮ ਜਿੱਥੇ ਲਿਖਤੀ ਅਤੇ ਵਿਵਾ ਵੌਸ ਇਮਤਿਹਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਸੰਚਤ ਗ੍ਰੇਡ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਜੋੜ ਕੇ ਅੰਤਿਮ ਚੋਣ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇੰਟਰਵਿਊ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 40% ਅੰਕ ਲਗਾਉਣ ਬਾਰੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਅੰਕ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਵਵਾਹੋਲ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਮੀਦਵਾਰ, ਪਰ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਲੋੜ ਭਰਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨਕ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ - ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੈਰਿਟ ਸੂਚੀ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਿਤ ਅਭਿਆਸ ਤੋਂ ਹਟਣ ਦਾ ਫੁਲ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਅਸਲ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦਾਂ ਦੀ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ, ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਨਿਰਪੱਖਤਾ, ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਦੀ ਵੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ। [ਪਾਰਾ 14, 15, 16, 18, 25, 26, 31]

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ

ਸ਼ਿਵਾਨੰਦਨ ਸੀ.ਟੀ. ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲ ਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਹੋਰ [2017] 13 ਐਸਸੀਆਰ 226- ਅਨੁਸਾਰਿਤ।

ਡਾ.(ਮੇਜਰ) ਮੀਤਾ ਸਹਾਏ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਯੂਨੀਅਨ [2019] 15 ਐਸਸੀਆਰ 273 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।

ਕਵਿਤਾ ਕੰਬੋਜ ਬਨਾਮ ਪੀਐੱਡਐਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ [2024] 2 ਐਸਸੀਆਰ 1136 ਵੱਖਰਾ।

ਸਲਾਮ ਸਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਇੰਫਾਲ ਅਤੇ ਐਨਆਰ ਵਿਖੇ ਮਨੀਪੁਰ ਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ

ਅਭਿਮੀਤ ਸਿਨਹਾ ਬਨਾਮ ਪਟਨਾ ਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ [2024] 6 ਐਸਸੀਆਰ 530; ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਜੱਜ ਐਸ.ਐਨ. ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ [2002] 2 ਐਸਸੀਆਰ 712- ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਐਕਟਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਮਨੀਪੁਰ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਸਰਵਿਸ ਰੂਲਜ਼, 2005; ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ।

ਕੀਵਰਡਸ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ; ਇੰਟਰਵਿਊ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਅੰਕ, ਫੁੱਲ ਕੋਰਟ ਰੈਜ਼ੋਲੂਸ਼ਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼; ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਓਵਰਰਾਈਡਿੰਗ: ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ; ਵਿਵਾ ਵੌਸ ਇਮਤਿਹਾਨ.

ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਕੇਸ

ਸਿਵਲ ਮੂਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2015 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) ਨੰ. 294

(ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 32 ਦੇ ਤਹਿਤ)

ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰੀ

ਰਾਣਾ ਮੁਖਰਜੀ, ਅਹੰਥਮ ਰੋਮਨ ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਓਂਦਰੀਲਾ ਸੇਨ, ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ, ਅਨਿਕੇਤ ਰਾਜਪੂਤ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਖੋਇਸਨਾਮ ਨਿਰਮਲਾ ਦੇਵੀ, ਰਾਜੀਵ ਮਹਿਤਾ, ਐਡਵ. ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ.

ਵਿਜੇ ਹੰਸਰੀਆ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਮਾਈਬਾਮ ਨਬਾਘਨਸ਼ਿਆਮ ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕਾਵਿਆ ਝਾਵਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨੰਦਿਨੀ ਰਾਏ, ਐਡਵ. ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ / ਹੁਕਮ

ਨਿਰਣਾ

1. ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਣਾ ਮੁਖਰਜੀ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ ਮਨੀਪੁਰ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਨਰਲ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਸ਼੍ਰੀ ਵਿਜੇ ਹੰਸਰੀਆ, ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

2. ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 32 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਇਸ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਮਤਭੇਦ ਸਨ ਅਤੇ 7.10.2016 ਨੂੰ ਦੋ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਰੋਧੀ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਮਾਮਲਾ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਦੋਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬੈਂਚੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਸਵਾਲ ਲੰਬਿਤ ਪਾਇਆ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਤੇਜ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪਾਠਕ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਹੋਰ (ਛੋਟੇ ਲਈ "ਤੇਜ ਪ੍ਰਕਾਸ਼

ਪਾਠਕ"), ਇਸ ਕੇਸ ਨੂੰ ਉਕਤ ਕੇਸ ਨਾਲ ਟੈਗ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 12.07.2023 ਨੂੰ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਤੇਜ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪਾਠਕ (ਸੁਪਰਾ) ਦੀ ਤਰਜ਼ 'ਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਬੇਲੋੜਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

3. ਪੱਖਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਕੇਸ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ, ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪਹਿਲੂਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ: -

"1. ਕੀ ਫੁਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮਤੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਆਰਟੀਕਲ 234/309 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਵਿਧਾਨਿਕ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਅਣਡਿੱਠ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ?

II. ਕੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਦੱਸੇ ਬਿਨਾਂ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਫੁੱਲ-ਕੋਰਟ ਦੇ ਮਤੇ ਦੁਆਰਾ ਕੱਟ-ਆਫ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ?

III. ਕੀ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਮਲੀ ਨਿਰਪੱਖਤਾ/ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ?"

4. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ 12.07.2023 ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਅੱਗੇ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਰੱਖਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਇਸ ਕੇਸ ਨਾਲ ਤਾਇਨਾਤ ਹਾਂ।

ਸੰਬੰਧਿਤ ਤੱਥ

5. ਪਟੀਸ਼ਨਰ, ਜੋ ਮਣੀਪੁਰ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਸਰਵਿਸ ਗ੍ਰੇਡ-ਐਲ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ (ਐਂਟਰੀ ਲੈਵਲ) ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਚਾਹਵਾਨ ਸੀ, ਨੇ ਮਿਤੀ 15.05.2013 ਦੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਸਾਰੇ ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਲਈ ਜੁਲਾਈ 2013 ਵਿੱਚ ਲਈ ਗਈ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਮਣੀਪੁਰ ਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਫਿਰ 17.10.2013 ਨੂੰ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਦਿਆਂ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੇ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਫਿਰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਉਠਾਈ ਗਈ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ 07.02.2014 ਨੂੰ ਇੱਕ ਸ਼ੁਧਤਾ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ 52.8% ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਹਨ ਜੋ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਲਈ 50% ਦੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਬੈਂਚਮਾਰਕ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਨ।

6. ਇੰਟਰਵਿਊ ਟੈਸਟ ਤੋਂ ਠੀਕ ਪਹਿਲਾਂ, 12.01.2015 ਨੂੰ ਮਣੀਪੁਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਫੁੱਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵੀਵਾ- ਲਈ ਕਟ-ਆਫ ਵਜੋਂ 40% ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।

ਵੈਇਸ ਇਮਤਿਹਾਨ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦਾ ਕੇਸ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਬਾਰੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਸੂਚਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਫੁਲ ਕੋਰਟ ਰੈਜ਼ੋਲਿਊਸ਼ਨ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੰਟਰਵਿਊ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ 40% ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਯੋਗਤਾ ਅੰਕ ਮਨੀਪੁਰ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਸਰਵਿਸ ਰੂਲਜ਼, 2005 (ਛੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ "ਐਮਜੇਐਸ ਨਿਯਮ, 2005") ਦੇ ਅਨੁਸੂਚੀ 'ਬੀ' ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ (3) ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਕੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ:-

"ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਭਰਤੀ ਲਈ ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਹੱਈਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਦਮਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਭਰਤੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।"

7. ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਜਿਸਨੇ ਇੰਟਰਵਿਊ ਖੰਡ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ 50 ਅੰਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 18.8 ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਨੂੰ 40% ਦੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਬੈਂਚਮਾਰਕ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਅਸਫਲ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤਿੰਨ ਪੇਪਰਾਂ ਲਈ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਕੁੱਲ 300 ਅੰਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਇੰਟਰਵਿਊ ਭਾਗ ਲਈ, ਕੁੱਲ 50 ਅੰਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਆਪਣੀ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ 158.50 ਅੰਕ ਅਤੇ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿੱਚ 18.8 ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਕੁੱਲ ਸੰਭਾਵਿਤ 350 ਅੰਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ, ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਕੁੱਲ ਕੁੱਲ ਸਕੋਰ 177.3 ਅੰਕ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ 50.6 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਮਣੀਪੁਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ 9.3.2016 ਨੂੰ ਅਨੁਸੂਚੀ-ਬੀ, ਉਪ-ਨਿਯਮ (3) ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਕੇ ਵੀਵਾ ਵਾਇਸ ਲਈ 40% ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਕੱਟ-ਆਫ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ।

8. ਵੰਡੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਸਟਿਸ ਭਾਨੂਮਤੀ ਨੇ ਵੀਵਾ ਵੋਸ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 40% ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਵੀਵਾ ਵੋਇਸ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 40% ਕੱਟ ਆਫ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਅਨੁਸੂਚੀ-ਬੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਮ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਕਲਾਜ਼ 1(3) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਐਮਯੂਐਸ ਨਿਯਮ, 2005 ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੈ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਰਣੀ ਦੇ ਢੰਗ ਦੇ ਤਹਿਤ, 40% ਤੋਂ ਘੱਟ ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ 'F' ਵਜੋਂ ਦਰਜਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਗ੍ਰੇਡ ਮੁੱਲ '0' ਹੈ। ਜਸਟਿਸ ਭਾਨੂਮਤੀ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ 'ਪਾਸ' ਲਈ, ਘੱਟੋ ਘੱਟ 40% ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵੀਵਾ ਵਾਇਸ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ।

9. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਜਸਟਿਸ ਸ਼ਿਵਾ ਕੀਰਤੀ ਸਿੰਘ, ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵੀਵਾ ਵਾਇਸ ਟੈਸਟ ਵਿੱਚ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਗਲਤ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਵਿਧਾਨਿਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਅਤੇ ਵੀਵਾ ਵਾਇਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੰਚਤ ਗ੍ਰੇਡ ਮੁੱਲ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਚੋਣ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਰਣੀ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ 40% ਤੋਂ ਘੱਟ ਅੰਕਾਂ ਲਈ ਗ੍ਰੇਡ 'F', ਅਨੁਸਾਰੀ ਹੈ

'ਓ' ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ। ਗ੍ਰੇਡ 'ਐਫ' ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿਚ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋਣ ਦਾ ਸੂਚਕ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਦਲੀਲਾਂ

10. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਰਾਣਾ ਮੁਖਰਜੀ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮਿਤੀ 15.05.2013 ਨੂੰ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਰਾਹੀਂ ਭਰਤੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਵੀਵਾ-ਵੋਇਸ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਅੰਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਤਾਂ ਪੂਰੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕੁਆਲੀਫਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮਾਰਕ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਅਣ-ਸੋਧੇ ਐਮਜੇਐਸ ਨਿਯਮ, 2005 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀਵਾ-ਵੋਇਸ ਨੇ ਵੀਵਾ-ਵੋਇਸ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਵਕੀਲ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਖੇਡ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਅੱਧ ਵਿਚਾਲੇ ਤਬਦੀਲੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਸਟਿਸ ਸ਼ਿਵਾ ਕੀਰਤੀ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਗਈ ਰਾਏ ਨੂੰ ਇਸ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਵੱਲੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪੰਜ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸ਼ਿਵਾਨੰਦਨ ਸੀ.ਟੀ. ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲ ਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਹੋਰ (ਛੋਟੇ "ਸਿਵਾਨੰਦਨ ਸੀਟੀ" ਲਈ)।

11.1 ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਵਿਜੇ ਹੰਸਰੀਆ, ਐਮਜੇਐਸ ਨਿਯਮ, 2005 ਦੇ ਅਨੁਸੂਚੀ 'ਬੀ' ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਆਮ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਗੇ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਵੀਵਾ-ਵੋਸ ਖੰਡ ਲਈ ਯੋਗ ਹੋਣ ਲਈ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ 50% ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਜੋ ਉਸਨੇ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਵਕੀਲ ਨੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿੱਚ 40% ਤੋਂ ਘੱਟ ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਢੰਗ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, 'ਫੇਲ' ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਥੇ ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਵੀਵਾ-ਵੋਸ ਖੰਡ ਵਿੱਚ 40% ਤੋਂ ਘੱਟ ਸਕੋਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਉਸਨੂੰ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸਫਲ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

11.2 ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਿਵਾਨੰਦਨ ਸੀ.ਟੀ. (ਸੁਪਰਾ), ਮੌਜੂਦਾ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇੰਟਰਵਿਊ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇੰਟਰਵਿਊ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੰਟਰਵਿਊ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 40% ਦੀ ਲੋੜ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

11.3 ਸ੍ਰੀ ਹੰਸਰੀਆ ਨੇ ਕਵਿਤਾ ਕੰਬੋਜ ਬਨਾਮ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ਼ ਪੀਐਂਡਪੀ (ਛੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ "ਕਵਿਤਾ ਖੰਬੋਜ") ਅਤੇ ਅਭਿਮੀਤ ਸਿਨਹਾ ਬਨਾਮ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ਼ ਪਟਨਾ (ਥੋੜ੍ਹੇ ਲਈ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਫ਼ੈਸਲਿਆਂ ਵੱਲ ਵੀ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਿਆ।

---

2 [2017] 13 ਐਸਸੀਆਰ 226 : (2023) ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ SC 994

3 [2024] 2 ਐਸਸੀਆਰ 1136 : (2024) 7 ਐਸਸੀਸੀ 103

4 [2024] 6 ਐਸਸੀਆਰ 530 : (2024) 7 ਐਸਸੀਸੀ 262

"ਅਭਿਮੀਤ ਸਿਨਹਾ") ਆਪਣੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਇੰਟਰਵਿਊ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਅੰਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਸ਼ੈਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਜੱਜ ਅਸੈਂਬਲੀ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਘ" (ਛੋਟੇ ਲਈ "ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਜੱਜ (2002))" ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ।

12. ਉਪਰੋਕਤ ਬੇਨਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਮੁੱਦੇ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ:
ਏ. ਕੀ ਇੰਟਰਵਿਊ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਅੰਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਕੇ ਫੁਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮਤੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਆਰਟੀਕਲ 234/309 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਵਿਧਾਨਕ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਓਵਰਰਾਈਡ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ?
ਬੀ. ਕੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀਆਂ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ?

ਮੁੱਦਾ ਏ

13. ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ, ਐਮਜੇਐਸ ਨਿਯਮ 2005 ਦੇ ਅਣ-ਸੋਧੇ ਅਨੁਸੂਚੀ 'B' ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ:

"2005 ਦੇ ਐਮਜੇਐਸ ਨਿਯਮਾਂ ਲਈ ਅਨੁਸੂਚੀ B

ਧਾਰਾ 1:
ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ/ਸੀਮਤ ਵਿਭਾਗੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ

(i) 100 ਅੰਕਾਂ ਲਈ 3 ਪੇਪਰਾਂ ਦੀ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ
(ii) ਇੰਟਰਵਿਊ: 50 ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਵੀਵਾ-ਵੋਇਸ

ਧਾਰਾ 3:
ਆਮ ਹਦਾਇਤਾਂ:

(i) ਸਾਰੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ 60% ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਹਨ ਜਾਂ ਸਬੰਧਤ ਗ੍ਰੇਡ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਉਹ ਵੀਵਾ-ਵੋਸ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਐਸਸੀ/ਐਸਟੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ 50% ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਹਨ ਜਾਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਗ੍ਰੇਡ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਉਹ ਵੀਵਾ-ਵੋਸ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ।

(ii) ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਚੋਣ ਲਿਖਤੀ ਅਤੇ ਵਿਵਾ-ਵੋਸ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੰਚਤ ਗ੍ਰੇਡ ਮੁੱਲ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

(iii) ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਭਰਤੀ ਲਈ ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕਦਮ ਭਰਤੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਤੈਅ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

(iv) ਲਿਖਤੀ ਅਤੇ ਵਿਵਾ-ਵੋਸ ਇਮਤਿਹਾਨ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰੇਡਿੰਗ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦਾ ਢੰਗ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ:

ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ	ਗ੍ਰੇਡ	ਗ੍ਰੇਡ ਮੁੱਲ
70% ਅਤੇ ਵੱਧ	ਓ	7
65% ਤੋਂ 69%	ਏ+	6
60% ਤੋਂ 64%	ਏ	5
55% ਤੋਂ 59%	ਬੀ+	4
50% ਤੋਂ 54%	ਬੀ	3
45% ਤੋਂ 49%	ਸੀ+	2
40% ਤੋਂ 44%	ਸੀ	1
40% ਤੋਂ ਘੱਟ	ਐਫ	0

ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਸੰਖਿਆਤਮਕ ਅੰਕ ਉਪਰੋਕਤ ਚਾਰਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਗ੍ਰੇਡ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਰੇ ਗ੍ਰੇਡ ਮੁੱਲਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜ ਕੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਸੰਖਿਆ ਨਾਲ ਵੰਡਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਸੰਚਤ ਗ੍ਰੇਡ ਮੁੱਲ ਔਸਤ (ਸੀਜੀਵੀਏ) 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਚਾਰਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੁਬਾਰਾ ਗ੍ਰੇਡ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ।

(v) ਵਾਈਵਾ-ਵੋਸ ਇਮਤਿਹਾਨ ਲਈ ਵੀ ਉਹੀ ਜੋਰਦਾਰ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਗ੍ਰੇਡ ਮੁੱਲ ਅਭਿਆਸ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

(vi) ਅੰਤਿਮ ਚੋਣ ਸੂਚੀ ਲਿਖਤੀ ਇਮਤਿਹਾਨ ਅਤੇ ਵੀਵਾ-ਵੋਸ ਇਮਤਿਹਾਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੰਚਤ ਗ੍ਰੇਡ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਮਿਲਾ ਕੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।"

14. ਐਮਜੇਐਸ ਨਿਯਮ 2005 ਦੀ ਗੈਰ-ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਅਨੁਸੂਚੀ 'B' ਲਿਖਤੀ ਅਤੇ ਵਿਵਾ-ਵੋਸ ਇਮਤਿਹਾਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਤੇ ਗਰੇਡਿੰਗ ਦੇ ਢੰਗ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। 40% ਤੋਂ ਘੱਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ੀਰੋ ਗ੍ਰੇਡ ਮੁੱਲ ਦੇ ਨਾਲ 'F' ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਪ ਧਾਰਾ (iv) ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ "ਅੰਤਿਮ ਚੋਣ ਸੂਚੀ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਅਤੇ ਵਿਵਾ-ਵੋਸ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੰਚਤ ਗ੍ਰੇਡ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਮਿਲਾ ਕੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।"

15. ਦਿਲਚਸਪ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ, ਐਮਜੇਐਸ ਨਿਯਮ 2005 09.03.2016 ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਮੌਜੂਦਾ ਭਰਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਿਸਦੇ ਤਹਿਤ, ਵੀਵਾ-ਵੋਇਸ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ 40% ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਯੋਗਤਾ ਅੰਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਇਹ ਵੀ ਦਰਸਾਏਗਾ ਕਿ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਵਿਵਾ-ਵੋਸ ਖੰਡ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 40% ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅੰਕ ਕੇਵਲ 12.01.2015 ਨੂੰ ਫੁੱਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਮਤੇ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।

16. ਜੇਕਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਤੇ ਚੋਣ ਅਣ-ਸੋਧੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੁੰਦੀ, ਤਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਲਿਖਤੀ ਅਤੇ ਇੰਟਰਵਿਊ ਦੋਵਾਂ ਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਾ ਕੇ ਕੁੱਲ 50.65% ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅਨੁਸੂਚੀ M3 ਦੇ ਅਧੀਨ ਧਾਰਾ M (iv) ਦੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (iv) ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਢੰਗ ਅਨੁਸਾਰ 'ਬੀ' ਗ੍ਰੇਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। 2005. 'ਬੀ' ਗ੍ਰੇਡ ਦੇ ਨਾਲ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਤਰਕ ਨਾਲ ਅਸਫਲ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

17. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੀ ਐਂਟਰੀ-ਪੱਧਰ ਦੀ ਅਸਾਮੀ ਨੂੰ ਭਰਨ ਲਈ ਸੰਬੰਧਿਤ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ 15.05.2013 ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਰਾਹੀਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਭਰਤੀ ਐਮਜੇਐਸ ਨਿਯਮ 2005 ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਸ ਨੇ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਸੀ। ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਜੋਂ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ 50% ਅੰਕ। ਜੇਕਰ ਕਾਰਜਕੁਸ਼ਲਤਾ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਅਣਸੋਧਿਤ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ 50 ਅੰਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 18.8 ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਹੋਣੇ ਸਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਦਾ ਸੰਚਤ ਸਕੋਰ (ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ 158.50 ਅਤੇ ਵੀਵਾ 18.8) ਕੁੱਲ 177.53 ਅੰਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 177.30 ਅੰਕ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਉਸਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ ਫਿਰ 50.6% ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਅਣ-ਸੋਧੇ ਐਮਜੇਐਸ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸਦੀ ਸਫਲਤਾ ਯਕੀਨੀ ਹੋਵੇਗੀ।

18. MUS ਨਿਯਮ 2005 ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹਾਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਭਰਤੀ ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਵਿਵਾ-ਵੋਸ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਕੋਈ ਕੱਟ-ਆਫ ਅੰਕ ਜਾਂ ਪਾਸ ਅੰਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। 09.03.2016 ਤੋਂ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੋਧ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਭਰਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਭਾਗ ਲਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਣਸੋਧਿਤ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐਸਸੀ/ਐਸਟੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਕੱਟ-ਆਫ 50% ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅੰਤਿਮ ਸੂਚੀ ਲਿਖਤੀ ਅਤੇ ਵਿਵਾ ਵੋਸ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਚਤ ਗ੍ਰੇਡ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਮਿਲਾ ਕੇ ਗਿਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

19. ਬਹਿਸ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਸ਼੍ਰੀ ਹੰਸਰੀਆ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।

ਕਵਿਤਾ ਖੰਬੋਜ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਅਭਿਮੀਤ ਸਿਨਹਾ (ਸੁਪਰਾ) ਉੱਚ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਵਿੱਚ ਚੋਣ ਲਈ ਇੰਟਰਵਿਊ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਲਈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਤੈਅ ਹੈ ਕਿ ਇੰਟਰਵਿਊ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਅੰਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਸ਼ੈਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਤੇ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਜੱਜ (2002) (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਭਿਮੀਤ ਸਿਨਹਾ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਇੱਕ ਤਾਜ਼ਾ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ:-

"34.1. (1) ਕੀ ਵਿਵਾ ਵਾਇਸ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਨੁਸਖ਼ਾ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਜੱਜਾਂ (2002) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ [ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਜੱਜ ਅਸ. ਸ਼ੈਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨ?

34.2. (ii) ਕੀ ਵੀਵਾ ਵੋਇਸ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਨੁਸਖ਼ਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਅਤੇ 16 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ?"

20. ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਵਿਵਾ ਵਾਇਸ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਅਤੇ 16 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸ਼ੈਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਜੱਜ (2002) ਇੰਟਰਵਿਊ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਉਪ-ਚੁੱਪ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇੰਟਰਵਿਊ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਅੰਕਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ।

21. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਭਾਵੇਂ ਇੰਟਰਵਿਊ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਅੰਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਮਾਨੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਅਤੇ ਵਿਵਾ-ਵੋਸ ਟੈਸਟ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੁੱਲ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਬਿਨਾਂ ਸੋਧੇ ਐਮਜੇਐਸ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਚੋਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਦਾ ਹੈ। ਅਭਿਮੀਤ ਸਿਨਹਾ (ਸੁਪਰ) ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ:

"68. ਸਲਾਮ ਸਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ ਮਨੀਪੁਰ [ਸਲਾਮ ਸਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ ਮਨੀਪੁਰ, (2016) 10 ਐਸਸੀਸੀ 484: (2017) 1 ਐਸਸੀਸੀ (ਐਲਐਂਡਐਸ) 147] ਵਿੱਚ ਵੰਡੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਗਲੀ ਵਾਰ ਵਿਚਾਰਨਗੇ। ਬਨੂਮਤੀ, ਜੱਜ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ। (2002) (ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਜੱਜ ਅਸ. (3) ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ, (2002) 4 ਐਸਸੀਸੀ 247: 2002 ਐਸਸੀਸੀ (ਐਲਐਂਡਐਸ) 508] ਵੀਵਾ ਵੋਇਸ ਟੈਸਟ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਕੱਟ-ਆਫ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਉਪ ਚੁੱਪ ਹੈ। ਕੀਰਤੀ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਸਹਿਮਤੀ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਜੇ.

ਨੇ ਉਕਤ ਉਪ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਨਿਰੀਖਣ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਸਹਿਮਤੀ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤੀ ਪਰ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਇਸਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ। ਉੱਥੇ ਦੁਬਾਰਾ, ਸਿੰਘ, ਜੇ. ਦੀ ਅਸਹਿਮਤੀ ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸੀ ਕਿ ਭਰਤੀ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਕੱਟ-ਆਫ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮਤੇ ਰਾਹੀਂ, ਇੰਟਰਵਿਊ ਦੇ ਪੜਾਅ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਭਰਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇੱਥੇ ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਗੁਜਰਾਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਭਰਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਕੱਟ-ਆਫ ਦੇ ਨੁਸਖੇ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਲੱਖਣ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ।"

22. ਅਭਿਮੀਤ ਸਿਨਹਾ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 309 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼ੈਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਅਸੰਗਤਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ:

"(i) ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਅਸੰਗਤਤਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਧਾਨਕ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

(ii) ਮੌਜੂਦਾ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

60. ਸੰਪੂਰਨਤਾ ਦੀ ਖ਼ਾਤਰ, ਅਸੀਂ ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਕਵਿਤਾ ਕੰਬੋਜ ਬਨਾਮ ਪੀਐੱਡਐਚ ਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ [ਕਵਿਤਾ ਕੰਬੋਜ ਬਨਾਮ ਪੀਐੱਡਐਚ ਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਗਏ ਪਾੜੇ ਨੂੰ ਭਰਨ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। (2024) 7 ਐਸਸੀਸੀ 103], ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ [ਸਿਵਾਨੰਦਨ ਸੀ.ਟੀ. ਬਨਾਮ ਕੇਰਲ ਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ, (2024) 3 ਐਸਸੀਸੀ 799: (2024) 1 ਐਸਸੀਸੀ (ਐਲਐੱਡਐਸ) 67]।"

[ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ]

23. ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਵਿਧੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਨਿਯਮ ਚੁੱਪ ਸਨ। ਸ੍ਰੀ ਹੰਸਰੀਆ ਨੇ ਕਵਿਤਾ ਖੰਬੋਜ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ, ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਵਜੋਂ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 50% ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਜਿੱਥੇ ਨਿਯਮ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਵਿਧੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਡੀਵਾਈ ਚੰਦਰਚੂੜ ਸੀਜੇਆਈ ਦੁਆਰਾ ਬੋਲਦਿਆਂ, ਖੁਦ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਖਰਾ ਹੁੰਦਾ ਜੇਕਰ ਨਿਯਮ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਕਿ ਅੰਤਿਮ ਮੈਰਿਟ ਸੂਚੀ ਕੁੱਲ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਹੋਵੇਗੀ:

"52. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮ ਇੱਕ ਪਾਸੇ, ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਨੁਸਖੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੁੱਪ ਹਨ, ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਵੀਵਾ ਵੋਇਸ। ਜੇਕਰ ਨਿਯਮ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਮਾਪਦੰਡ ਸੰਯੁਕਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਅੰਕਾਂ 'ਤੇ ਹੁੰਦਾ, ਅਤੇ ਵਿਵਾ ਟੈਸਟ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਅੰਕਾਂ 'ਤੇ ਹੁੰਦੇ। [ਪੀ.ਕੇ. ਰਾਮਚੰਦਰ ਲਾਇਰ ਬਨਾਮ. ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ, (1984) 2 ਐਸਸੀਸੀ 141, ਪੈਰਾ 44: 1984 ਐਸਸੀਸੀ (L&S) 214] ਨਿਯਮ 6(1)(a) ਅਤੇ ਨਿਯਮ 8 ਜਿਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਹਨ ਨੇ ਇੱਕ ਖਾਸ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਹਦਾਇਤਾਂ ਇੱਕ ਨਿਯਮ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਜੋ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 309 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਨਿਯਮ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸਨ ਕਿ ਸਿਰਫ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਯੋਗਤਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ, ਤਾਂ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਨੁਸਖ਼ੇ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ' ਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਹਦਾਇਤ. ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜੇਕਰ ਨਿਯਮ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨੇ ਸਨ ਕਿ ਯੋਗਤਾ ਕੱਟ-ਆਫ ਉਹਨਾਂ ਸਮੁੱਚੇ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਅਤੇ ਵਿਵਾ ਵਾਇਸ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਖੁੱਲਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।"

[ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ]

24. ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਵਿਵਾ ਵੌਇਸ ਲਈ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅੰਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਮਤਾ (12.1.2015) ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਸਾਡੇ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਜੋਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਚੋਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਿਯਮ ਬਦਲ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਕਵਿਤਾ ਖੰਬੋਜ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿਚ ਫੈਸਲਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰਾ ਹੈ।

25. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਸ਼ਿਵਨੰਦਨ ਸੀ.ਆਈ. (ਸੁਪਰਾ), ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ,

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੇਰਲਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਉੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਿਯਮ, 1961 ਦੇ ਨਿਯਮ 2(c)(iii) ਦੇ ਉਲਟ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਕੱਟ-ਆਫ ਫਿਕਸ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਅਤੇ ਵੀਵਾ ਵੌਇਸ ਦੇ ਕੁੱਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਉੱਥੇ ਹੀ, ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ 2017 ਵਿੱਚ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਵੀਵਾ ਵੋਇਸ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 35% ਦਾ ਕੱਟ-ਆਫ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮਤੇ ਰਾਹੀਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਕੱਟ-ਆਫ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸੱਚਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਓਵਰਰਾਈਡ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੰਟਰਵਿਊ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਅੰਕ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮਤੇ ਰਾਹੀਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।

26. ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਵਿਧਾਨਕ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਓਵਰਰਾਈਡ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਲਿਖਤੀ ਅਤੇ ਵਿਵਾ ਵੌਇਸ ਇਮਤਿਹਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੰਚਤ ਗ੍ਰੇਡ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਜੋੜ ਕੇ ਅੰਤਿਮ ਚੋਣ ਦੀ ਵਿਧੀ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਮੁੱਦੇ A ਦਾ ਜਵਾਬ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਮੁੱਦਾ ਬੀ

27. ਦੂਸਰਾ ਮੁੱਦਾ ਜੋ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਅਸਲ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਿਵਨੰਦਨ ਸੀਆਈ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪੰਜ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਚੰਦਰਚੂੜ ਡੀਵਾਈਸੀ ਜੇ ਦੁਆਰਾ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ:

"40. ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਜਨਤਕ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਜ ਦਾ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ 'ਤੇ ਡੂੰਘਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਚੰਗੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਲਈ ਜਨਤਕ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਨੁਮਾਨਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਾਅਦਿਆਂ ਜਾਂ ਪ੍ਰਥਾਵਾਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਚੰਗਾ ਕਾਰਨ ਨਾ ਹੋਵੇ। 1363], ਕਾਨੂੰਨ, ਐਲ.ਜੇ. ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਨਤਕ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਨਿਰਪੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਹੈ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਮੱਗਰੀ ਰੱਖ ਕੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇਹ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀ

ਜਨਤਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਅਤੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਲਈ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਪੱਖ ਮਾਪਦੰਡਾਂ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

"45. ਚੰਗੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਮੂਲ ਆਧਾਰ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਨਾਗਰਿਕ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਭਰੋਸਾ ਜਤਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਨੀਤੀਆਂ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਰਾਜ ਇੱਕ ਇਕਸਾਰ, ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ, ਅਤੇ ਪੂਰਵ-ਜਨਤਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਚੰਗੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਇਕਸਾਰਤਾ, ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਦੀ ਪਰੀਖਿਆ ਦਾ ਸਾਮ੍ਹਣਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਮਨਮਾਨੇ ਅਤੇ ਇਸਲਈ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।"

28. ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਲਾਭ ਜਾਂ ਹੱਕਦਾਰੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ: (1) ਉਮੀਦ ਦੀ ਜਾਇਜ਼ਤਾ; ਅਤੇ (i) ਕਿ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਨਾਲ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਈ।

29. ਆਓ ਹੁਣ ਉਪਰੋਕਤ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਰੀਏ। ਬਿਨਾਂ ਸੋਧੇ ਐਮਜੇਐਸ ਨਿਯਮ, 2005 ਨੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਕਿ ਮੈਰਿਟ ਸੂਚੀ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਅਤੇ ਵੀਵਾ ਵੌਸ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਕੁੱਲ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਵੀਵਾ-ਵੋਸ ਖੰਡ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਕੱਟ-ਆਫ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਵੀਵਾ-ਵੋਸ ਟੈਸਟ ਦੀ ਪੂਰਵ ਸੰਧਿਆ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਉਹ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਅਨੁਮਾਨਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਤਿਆਰੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ।

30. ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ, ਸ਼ਿਵਨੰਦਨ ਸੀਟੀ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਪੈਰਾਂ 'ਤੇ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਹੇਠਾਂ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

"13. ਉਪਰੋਕਤ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਚੋਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ, ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਨੋਟਿਸ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ: (i) ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਕੁੱਲ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੈਰਿਟ ਸੂਚੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ; (ii) ਉਹ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅੰਕ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਯੋਗਤਾ ਵਾਲੇ ਸਨ, ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਅਤੇ (iii) ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕੱਟ-ਆਫ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਸੀ

ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਮੈਰਿਟ ਸੂਚੀ ਤਿਆਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਵੀਵਾ ਵੋਇਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਅੰਕ।"

31. ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇੰਟਰਵਿਊ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 40% ਅੰਕ ਲਗਾਉਣ ਬਾਰੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਸੰਪੂਰਨ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਵਿਵਾ ਵੌਸ ਹਿੱਸੇ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਅੰਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਲੋੜ ਸਿਰਫ਼ ਭਰਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨਕ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਕੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਬਿਨਾਂ ਸੋਧੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮੈਰਿਟ ਸੂਚੀ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਿਤ ਅਭਿਆਸ ਤੋਂ ਹਟਣ ਦਾ ਫੁਲ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਅਸਲ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦਾਂ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਫੇਮਸ, ਇਕਸਾਰਤਾ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਦੇ ਟੈਸਟਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਲਈ ਇਹ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ।

32. ਅਸੀਂ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਦਲੀਲ ਦਾ ਵੀ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਭਰਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਸਫਲ ਉਮੀਦਵਾਰ ਭਰਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਬਰਾਬਰੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਐਸਟੋਪਲ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਓਵਰਰਾਈਡ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਅਜਿਹੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਡਾ. (ਮੇਜਰ) ਮੀਤਾ ਸਹਾਏ ਬਨਾਮ ਵਿਚ ਦੁਹਰਾਇਆ ਸੀ। ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਘ" ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:

"17. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਮੀਦਵਾਰ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਕੇ ਸਿਰਫ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਨੂੰ ਨਹੀਂ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਤਕਰੇ ਵਾਲੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਮੁਆਫ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦਾ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਢੰਗ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦਾ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਜਾਂ ਅਪਮਾਨ ਦਾ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਕੋਲ ਕੋਈ ਟਿਕਾਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।"

---

6 ਮਦਨ ਲਾਲ ਬਨਾਮ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਰਾਜ (1995) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 486; ਧਨੰਜੈ ਮਲਿਕ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰਾਂਚਲ ਰਾਜ (2008) 4 ਐਸਸੀਸੀ 171; ਰਮੇਸ਼ ਚੰਦਰ ਸ਼ਾਹ ਬਨਾਮ ਅਨਿਲ ਜੋਸ਼ੀ (2013) 11 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 309; ਅਨੁਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ (2020) 2 ਐਸਸੀਸੀ 173

7 ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਰਾਏ ਬਨਾਮ ਬਨਾਰਸ ਹਿੰਦੂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ (2022) 8 ਐਸਸੀਸੀ 713

8 [2019] 15 ਐਸਸੀਆਰ 273 : (2019) 20 ਐਸਸੀਸੀ 17

33. ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਜਸਟਿਸ ਸ਼ਿਵ ਕੀਰਤੀ ਸਿੰਘ ਦੀ ਰਾਏ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਜਸਟਿਸ ਭਾਨੂਮਤੀ ਦੀ ਰਾਏ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

34. ਪਟੀਸ਼ਨਰ, ਇਸ ਲਈ, ਭਰਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ 50% ਤੋਂ ਵੱਧ ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਉਸਦੇ ਅੰਕ ਜਾਣਨ ਲਈ ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ (ਆਰ.ਟੀ.ਆਈ.) ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਉਸਨੂੰ ਇੰਟਰਵਿਊ ਦੌਰ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਸ਼ੁਧਤਾ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

35. ਇਕੱਲੇ ਐਸਸੀ ਉਮੀਦਵਾਰ, ਜਿਸ ਨੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਅਤੇ ਇੰਟਰਵਿਊ ਦੋਵਾਂ ਵਿਚ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਯੋਗਤਾ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਨੂੰ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

36. ਉਪਰੋਕਤ ਸਿੱਟੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਭਰਤੀ ਲਈ ਹੱਕਦਾਰ ਪਾਏ ਗਏ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਸੇ ਕਾਡਰ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸੀਨੀਆਰਤਾ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਨ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ, ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:

I. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਭਰਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਅੰਕਾਂ ਵਿੱਚ 50.6% ਸਕੋਰ ਕਰਕੇ ਸਫਲ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਨਿਯੁਕਤ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਆਪਣੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਹੀ ਸੀਨੀਆਰਤਾ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਆਪਣੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਲਈ ਅਸਲ ਮੁਦਰਾ ਲਾਭਾਂ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

II. ਨਿਯੁਕਤੀ ਨੂੰ ਸਾਲ 2015 ਤੋਂ ਜਦੋਂ ਇੰਟਰਵਿਊ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਧਾਰਣਾਤਮਕ ਸੀਨੀਆਰਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਲਪਨਾਤਮਕ ਸੀਨੀਆਰਤਾ ਸਿਰਫ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਣ ਦੇ ਲਾਭਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਹੈ।

III. ਉਪਰੋਕਤ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਚਾਰ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅੱਜ

37. ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਅਤੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਆਪੋ ਆਪਣਾ ਖਰਚਾ ਚੁੱਕਣ।

ਕੇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ: ਮਾਮਲਾ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ।

ਹੈੱਡਨੋਟ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ: ਅੰਕਿਤ ਗਿਆਨ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

(ਦਿਵਾਕਰ ਜੋਤੀ ਐਡਵੋਕੇਟ)